

ادامه از صفحه اول

… بر سر پیشرفت مذاکرات قرار داشت، همواره به هزینه سنگین ایران در تاسیسات هسته‌ای خود اشاره می‌کرد و می‌گفت این چالش‌های است برای حل برنامه هسته‌های ایران، چرا که بسیار سخت است راه‌حلی پیدا شود که این تاسیسات را به‌گونه‌ای حفظ کند که هزینه سنگین ایران برای آنها کاملاً از بین نرود و از سمت دیگر رسیدن به راهکارهایی که این تاسیسات را کملاً به کناری می‌نهند، به علت بهای سنگینی که ایران برای آن پرداخت کرده است، عملاً غیر قابل دسترس خواهد بود.
این گره و چالش را استاد مذکور از پنجره نگاه‌ناظران خارجی مطرح می‌کرد و نشان‌دهنده این مهم بود که تقریباً برای هیچ بازیگر غیرایرانی هم تعطیلی برگشت‌ناپذیر تاسیسات هسته‌ای به‌عنوان یک راه‌حل عملیاتی و نه یک خواسته کران بالا در فرآیند چانه‌زنی، مطرح نبوده است و آنچه از نگاه آنان حل مساله برنامه هسته‌ای ایران را در عمل بسیار پیچیده می‌کرده، همین مشکل بوده است اما بر خلاف تصور آنها، نخبگانی در ایران وجود داشتند که این ناشدنی عقلایی را شرفی کردند. آن هم از مسیر ۳مرحله‌ای که

ادامه از صفحه اول

ریگان خواستار استفاده از تمام قدرت‌های نهان و آشکار آمریکا شد و طرح وی شامل یک ساختار دفاعی گسترده، جنگ اقتصادی، حمایت از نیروهای نیابتی ضدشوروی و مخالفان با اتحاد جماهیر شوروی و همچنین جنگ تمام‌عیار علیه مشروعیت ایدئولوژیک نظام شوروی می‌شد.
دوبوویتز تأکید می‌کند عقاقلته است که دولت آمریکا تمام جنبه‌های تهدیدات ایران و نه تنها تهدید برنامه هسته‌ای این کشور را بررسی کند.وی سپس توصیه کرد دستورالعمل جدید امنیت ملی آمریکا باید به شیوه‌ای نظام‌مند و ساختار یافته، قدرت ایران را در تمام کشورهای منطقه غرب آسیا از بیسن ببرد. این گزارش همچنین به عوامل عزت و جایگاه منطقه‌ای ایران اشاره و به دولت آمریکا

ادامه از صفحه اول

… ممانعت از اقدام متقابل، نشان دادن در باغ‌های سبز اروپایی برای اقناع‌سازی ایران به پذیرش مذاکره مجدد درباره برجام، ایجاد برخی گشایش‌های موقت برای وادار کردن ایران به شروع مذاکره درباره مسائل غیرهسته‌ای و کمک به شرطی‌سازی مجدد جامعه ایران به بازی داده- ستانده (برد-برد) اجزای سناریوی اروپایی است.
با این اوصاف طرف‌های اروپایی نقش مهمی در موفقیت سناریوی آمریکا دارند. آنان با اجبار آمریکا و درخواست طرف‌های ایرانی، بازی زودهنگام خود را آغاز کرده‌اند.

در ضلع سوم طرف‌های برجام، طرف ایرانی قرار

ادامه از صفحه اول

ادامه از صفحه اول

… پیش از آنکه ناشی از سیاست‌های آمریکا باشد منبعث از شخصیت خاص رئیس‌جمهور کنونی این کشور است. این در حالی است که نمی‌توان انکار کرد اگر حتی زبان و ادبیات ترامپ با برخی دیگر از مسؤولان آمریکایی تفاوت دارد اما اصل خصومت و تاتاش برای تحت فشار گذاشتن ایران مقوله‌ای مشترک بین همه مسؤولان آمریکایی است و مواضع خصومت‌آمیز ترامپ علیه کشورمان در واقع موضع رسمی مجموعه حاکمیت این کشور است.

این واقعیتی است که در برهه‌های گوناگون خود را نشان داده و دولت‌های مختلف در آمریکا چه در دموکرات‌ها و چه جمهوری خواهان ثابت کرده‌اند در هر موضوعی که با هم اختلاف داشته باشند اما در دشمنی نسبت به ایران اشتراک دارند و تجربه خصومت آنها با مردم ایران در برهه‌های مختلف مؤید این واقعیت است.
به نظر می‌رسد به نمایش گذاشتن آمریکای

ادامه از صفحه اول

… فرد مرتبه با ایران و تحریم علیه افراد و شرکت‌های مرتبط با ایران، سوریه و کره‌شمالی و… باعث شد هم مردم تصورشان از واقعیت برجام تغییر کند و هم به روند تحریم‌ها عادت کنند و شتیدن خبری مبنی بر تحریمی جدید دیگر برای آنها حساسیت‌زا نباشد. این دقیقاً همان نقطه خطری است که امروز به آن بی‌توجهیم! اگرچه همه تحریم‌هایی که تاکنون چه پیش از برجام و چه پس از آن علیه ملت ایران صورت گرفته ظالمانه بوده و اگرچه دولت جناب روحانی در عمل به وعده‌هایش ناموفق و ناکارآمد بوده است و ایدانش برای اداره کشور با شکست مواجه شده اما باید با نگاهی دقیق‌تر به تحریم‌های جدید نگریمه شود و بی‌توجه و سرسری از کنار آن گذریم.

آنچه این روزها به‌عنوان «مادر تحریم‌ها» یا همان «سیاهچاله تحریم» مطرح می‌شود و باعث شده همه کارشناسان و نخبگان را به تحرک وا دارد، چند تفاوت عمده سا دیگر تحریم‌های آمریکایی هادارد.

بر اساس این طرح افراد و نهادهای که متهم به نقض حقوق بشر از نظر غرب، انقض فروش سلاح‌های سنگین به ایران، دست داشتن در بر هم زدن ثبات منطقه اُبه ادعای آمریکا و توسعه

در ابتدا بیان کردیم.

حال که برنامه هسته‌های ایران برای جهان غرب بی‌خطر شده است، نوبت به چالش‌های اساسی دیگر آنها با جمهوری اسلامی ایران رسیده است. مهم‌ترین آنها توان بازدارنده موشکی ایران است. توان استراتژیک و بسیار براهمیتی که به ایران با وجود عدم دسترسی‌اش به تجهیزات مدرن نظامی و محروم بودنش از خریدهای تسلیحاتی تعیین‌کننده، امکان موثری برای موازنه قدرت نظامی در منطقه خاورمیانه داده است. اینکه ایران از این توان بازدارنده که تنها گزینه‌اش در جریان موازنه قوا در منطقه‌ای با دشمنان عینی – که دشمنی خود با ایران را به هیچ‌وجه کتمان نیز نمی‌کنند- است دست بردارد، بسیار انتظار غیرعقلانی و گزافی است. همین گرافه و غیرعقلانی بودن این مساله است که در حال حاضر برای هیچ بازیگری در ایران در مخالفت با آن تردیدی باقی نمی‌گذارد اما مساله اساسی اینجاست که برای طرف‌های غیرایرانی تجربه روند دستری به

ادامه از صفحه اول

پیشنهاد کرد در سیاست جدید خود، سپاه را نیز هدف قرار دهد.
دوبوویتز در ادامه به حمایت از جریان مخالفان در ایران اشاره کرده و تأکید می‌کند یکی از راه‌های فشار آوردن به ایران، باید از طریق مخالفان داخل ایران باشد. وی توصیه کرد دولت آمریکا باید در حالی که برجام را اجرا می‌کند، شروط اصلاح‌شده‌ای را برای توافق بعدی ارائه و به نقض‌های اساسی برجام رسیدگی کند و به ایران گزینه پذیرش یک توافق جدید یا کمپین بی‌رحمانه اعمال فشار آمریکا به تهران را پیشنهاد دهد و در عین حال این سیگنال را بدهد که آمادگی دارد در صورتی که تهران خواسته

ادامه از صفحه اول

دارد. معتقدان به تعامل با کدخدا که دست خود را خالی‌تر از همیشه می‌بینند، برای فرار از پاسخگویی درساره چرایی اعتماد به آمریکا و اجرای یکطرفه تعهدات ایران در برجام، دست به اقدامات نادبای و فریبنده زدند.
انتخاد این تاکتیک که با مواضع به ظاهر رو به جلو و اوانگارد توأم بود، ترسیم و روایت سناریوی طرف ایرانی را تا حدی دشوار می‌کند اما با این هم، سناریوی کدخدایزیران را نیز می‌توان چنین روایت کرد:
پیندستی در اتخاذ مواضع اوانگارد در

مقابل ترامپ برای مدیریت مطالبات مردم و تحذیر منتقدان و نیروهای انقلابی، معتبرسازی اروپایی‌ها در افکار عمومی برای آینده روند برجام، خرید زمان برای اثربخشی تحریم‌ها و تغییر نگرش مردم، به دست آوردن زمان برای مقصرسازی درباره چرایی تهدید تحریم‌ها و ایجاد لبه پر تگانه جنگ، به انتظار نشستن بروز نارضایتی عمومی از شرایط اقتصادی با رسیدن جامعه به آستانه تحمل و ظهور اعتراضات اجتماعی و فراهم شدن فضایی محاسبات و تجدیدنظر

این در شرایطی است که منتقدان برجام هم اگر مسائلی را مطرح می‌کردند و آشکارا وقوع چنین روزهایی را پیش‌بینی می‌کردند، نه اینکه می‌گذار، نه رهبر اپوزیسیون آمریکایی‌ها بلکه رئیس‌جمهور و شخص اول آن کشور است.

تلاش برای قلب واقعیت و نادیده گرفتن آنچه

در حال رخ دادن است، توسط جریان حامی

منافع غرب در کشور، رخداد تاسفباری است

که قبل از این نیز از همین ناحیه به کشور ضربه

وارد کرده و مخصمه این روزها نیز در واقع نتیجه

سیاهچاله تحریم را جدی بگیریم!

برنامه موشکی جمهوری اسلامی هستند، در فهرست تحریم‌های جدید ایالات متحده قرار خواهند گرفت.

علاوه بر این آنچه در این تحریم تحت عنوان تحریم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تعبیه شده است به‌گونه‌ای است که نه یک فرد، شرکت یا نهاد خاص بلکه همه سپاه پاسداران در مرحله نخست، همه نهادهای مرتبط با سپاه پاسداران در مرحله دوم و همه نهادهای مرتبط با نهادهای مرتبط با سپاه در مرحله سوم را در SDN List می‌برد و این توالی بدون نقطه پایان ادامه می‌یابد.

تحریمی که علیه ایران اعمال می‌شود، یک سیاهچاله تحریم است، یعنی حوزه‌های مختلف مناسبات اقتصادی ایران با جهان بیرون را می‌تواند به داخل یک سیاهچاله بشکند و از این حیث یک تحریم ویژه و گسترده است.
توجه و بندهای تحریمی که علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعمال شده است، بسیاری از تحریم‌های دیگر را خود به خود ایجاد خواهد کرد، مثلاً اگر قرار باشد بانک‌های داخلی و بیرونی با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تعاملات بانکی داشته باشند، خود به خود آنها نیز مورد تحریم واقع می‌شوند، بلکه جهت گفته‌اند این تحریم از نوع سیاهچاله تحریمی است و به واسطه آنکه از هر تعامل و کنش و واکنشی در آن یک تحریم

وطن

پشت پرده در مرکز توجه نشاندن سپاه

برجام، نمایانگر آن است که در ایران گروه‌هایی وجود

دارند که پس از یک دوره فشار و در ترکیب این مساله با رقابت‌های سیاسی داخلی، قابلیت پذیرفتن بالاتر کردن توان موشکی ایران را خواهند داشت. از نگاه ایالات متحده این مساله فقط به گذر زمان و افزودن موثر فشارهای اقتصادی نیاز خواهد داشت.

در این میان اما باید به ایجاد یک تصویر عمومی در اذهان ایرانیان به نحوی که یک مقصر عمده و یک راه‌حل ساده در رابطه با فشارهای اقتصادی و تنگناهای بین‌المللی در آن وجود داشته باشد، اقدام کرد. آنچه در این روزها شاهد آن هستیم، شکل‌گیری این تصویر حول و حوش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است.

برگز کردن سپاه پاسداران در پروسه تحریم‌های برجام در حالی که این تحریم‌ها هیچ ارتباطی به سپاه ندارد از یکسو و دور جدید تحریم‌های معروف به «مادر تحریم‌ها» با محور قرار دادن هر گونه ارتباطی با سپاه

از سوی دیگر؛ به دنبال عملیاتی کردن همه فشارهای

ترامپ، ریگان و حقارت فروخته!

آمریکا را قبول نکند، به صورت یک‌جانبه برجام را لغو کند. امروز بعد از گذشت بیش از ۲ ماه از یادداشت دوبوویتز شاهد اجرای مومهمی آن در راهبرد اعلامی ترامپ هستیم. با توجه به پیگیری مدل ریگان درباره ایران، در تشریح و تبیین وضعیت موجود خیلی ساده و صادقانه باید گفت ما در وضعیتی هستیم که طرف اصلی برجام که همان آمریکا باشد، مرحله به مرحله در حال بازگرداندن تحریم‌ها به وضعیت قبل از برجام و هم‌زمان در حال فشار و محدود کردن توانمندی‌های دفاعی و امنیتی کشور است. به دلیل نقایص و ابهامات موجود در برجام هم اگر ما اقدام متقابلی انجام دهیم

طرف‌های برجام چه خواهند کرد؟

مقابل ترامپ برای مدیریت مطالبات مردم و تحذیر منتقدان و نیروهای انقلابی، معتبرسازی اروپایی‌ها در افکار عمومی برای آینده روند برجام، خرید زمان برای اثربخشی تحریم‌ها و تغییر نگرش مردم، به دست آوردن زمان برای مقصرسازی درباره چرایی تهدید تحریم‌ها و ایجاد لبه پر تگانه جنگ، به انتظار نشستن بروز نارضایتی عمومی از شرایط اقتصادی با رسیدن جامعه به آستانه تحمل و ظهور اعتراضات اجتماعی و فراهم شدن فضایی محاسبات و تجدیدنظر

ادامه از صفحه اول

ادامه از صفحه اول

با این حال به نظر می‌رسد این تحریم‌ها تنها پهنه‌ای است برای ضربه وارد کردن به ساختارها و سازمان‌های اقتصادی ایران، در طرحی که برای این تحریم‌های جدید از سوی آمریکا مطرح شده، لیست افراد و نهادهای مورد تحریم افزایش خواهد داشت. بعد از برجام به دلیل آنکه حدود ۲۰۰ فرد و نهاد ایرانی در لیست تحریمی SDN قرار داشتند هیچ‌کدام از بانک‌های بزرگ بین‌المللی حاضر به برقراری روابط بانکی با ایران نشدند، چرا که می‌ترسیدند مقررات تحریمی آمریکا را نقض کنند

در نتیجه با تنبیه شدید مالی آمریکا روبه‌رو شوند. حال این طرح جدید با شدت بیشتری تحریم‌ها را دنبال می‌کند و روی افراد و نهادهای مورد تحریمی داخلی SDN تأکید دارد، لذا امکان بستن پیمان دوجانبه برای افزایش روابط مالی و بانکی را با کشورهای اروپایی کمتر و در مواردی بعید می‌کند.

از طرفی این طرح مبادلات ریالی داخلی کشور را هم تحت‌الشعاع قرار خواهد داد، چنانکه مبادلات داخلی بین افراد ایرانی و اعضای تحریم شده در لیست SDN مشمول قواعد تحریمی خواهد شد و تراکش هر ایرانی با هر عضو این لیست، او را در خطر قرار گرفتن در این لیست قرار خواهد داد.

■ **تحریمی برای جلوگیری از پیشرفت‌های فرامنطقه‌ای ایران**

آنچه مسلم است بیشتر تحریم‌ها و بعد تحریم‌های جدید معروف به مصادر تحریم‌ها هم برای این است که ما دست از سیاست‌های خود برداریم با به عبارتی برای این است که بتواند جلوی پیشرفت‌های ما را در منطقه در خصوص تامین منافع فرامنطقه‌ای‌مان بگیرد.

چنانکه می‌بینیم آقای ترامپ هم خیلی تلاش کرد و تصور می‌شد رئیس‌جمهور آمریکا برجام را کنار بگذارد! اما باید گفت اصل این تلاش‌ها و عنوان شدن تحریم‌های جدید طبق ادعای خود آمریکایی‌ها این بود که نگذارند ایران در منطقه پیشرفت داشته باشد و جلوی پیشروی‌های حوزه سیاست خارجی و اقتدار ایران را بگیرند.
با این حال می‌بینیم که ایران دارد مسیر خود را ادامه می‌دهد و پیشرفت‌های موشکی و نظامی جمهوری اسلامی هم همچنان مسیر خود را طی می‌کند.

اما در توضیح تحریم‌های جدید که برخی کارشناسان آن را با عنوان مصادر تحریم‌ها تحلیل می‌کنند باید اینچنین گفت که در واقع اینها تحریم‌هایی سلسله‌ای است، در دنیا دولت‌ها طرف تجاری می‌نیستند، بلکه این شرکت‌ها هستند که وارد روابط تجاری می‌شوند و شرکت‌ها هم فارغ از اینکه تعلق به کدام کشور داشته باشند بالاخره

و برای حفظ جان خود می‌تواند به هر عملی دست بزند. رساندن وضعیت کشور در بستر یک تصویر به این مرحله پس از منجر شدن به برجام، دوباره در حال شکل‌گیری است. شاید ۴ یا ۵سال دیگر سیاستمدارانی که در ایران وجود داشته باشند که معتقد باشند باید موشک ببرد و هم چرخ اقتصاد مردم بچرخد و حتی آب خوردن مردم هم به حل مساله موشکی ایران وابسته است و قس علی هذا.

لذا آنچه این روزها به راه افتاده است و در ظاهر حمایتی بی‌دریغ از سپاه است، در اصل شروع سیبیل کردن سپاه پاسداران است؛ در مرکز توجه قرار دادن سپاه و سپس به مرور زمان ساختن چهره مقصر اصلی همه فشار‌های آتی از آن و بعدتر مبارزه با دولت‌تافتنگا. و محدود کردن و بی‌اثر کردنش و خیزدن از این مسیر مساله راه‌حل‌کنند و مایقی‌رقبای سیاسی به این مشکل دامن خواهند زد.
گوی قدرت را در میدان چوگان خود حفظ خواهند کرد.

پس از این، راه برای حل مساله به‌گونه‌ای که

امروز بسیاری غیرعاقله‌ه و حتی خائنه‌ه تصور می‌شود

باز خواهد شد. هر کنشگری در شرایط اضطراری

ادامه از صفحه اول

هسته‌ای، ایران باجدیت به دنبال استفاده و به‌کارگیری فناوری‌های مشروع و به روز دنیا پس از رفع محدودیت زمانی برجام بوده و از هم‌اکنون برنامه‌ریزی دقیقی برای به‌کارگیری و ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای شناور و زبردریایی‌های بر پایه سوخت هسته‌ای دارد.

در بعد سیاسی و اجتماعی نیز تشریح و درک صحیح از وضع موجود و راهبرد آمریکا، افزایش سرمایه اجتماعی مردمی، ارائه وپژن با دورنما از فروپاشی برجام و از بیسن بردن ترس و ابهام موجود درباره شرایط لغو برجام توسط آمریکا و تأکید بر پیگیری عملی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و ادامه با قدرت‌تر سیاست‌های منطقه‌ای و دفاعی عزت‌بخش ایران که تاکنون اعمال شده است، از مهم‌ترین راهکارهای پیش رو است.

ادامه از صفحه اول

حال در این شرایط، چه باید کرد؟ پاسخ روشن است؛ باید به استراتژی دشمنان حمله کرد. حسن پیش‌بینی آینده از طریق احصای سناریوهای طرف‌های مقابل این است که از غافلگیری و شکست اطلاعاتی جلوگیری کرده و اتخاذ راهبرد مناسب و تمهیدات لازم را فراهم می‌کند. به نظر می‌رسد در این شرایط از دست ندادن زمان عنصری کلیدی است و باید هر چه سریع‌تر راهبرد تهاجمی را در دستور کار قرار داد. این راهبرد می‌تواند حفظ برجام، منوط به عدم اجرای تحریم‌های جدید و انجام تمام تعهدات و تکالیف آمریکا و اروپا در برجام باشد.

تحریمی زاینده تحریم‌های جدید

منافع خود را لحاظ می‌کنند، چرا که شرکت‌های خصوصی هستند. در طرح جدید تحریم‌ها اینچنین مطرح است که هر شرکتی که با ایران وارد معامله شود تحریم و جریمه شود، لذا به دنبال این است که ایران کاملاً دستش بسته شده و نتواند وارد تعاملات تجاری شود!

■ **خودتحریمی‌های داخلی**

با این حال مردم ما انقدر تحریم دیده‌اند که دیگر تحریم شدن برای‌شان عادی شده است اما باید گفت شکل تحریم‌های جدید که از آن به مادر تحریم‌ها یا سیاهچاله تعبیر می‌شود، بسیار متفاوت بوده و به دنبال بازدارندگی هر چه تمام‌تر ما از سیاست‌های منطقه‌ای‌مان است. تحریم‌هایی که جو داخلی را هم متأثر کرده و در برخی موارد سبب خودتحریمی‌های داخلی نیز خواهد شد. در هر صورت این تحریم‌های جدید یا مادر تحریم‌ها تا محقق نشود نمی‌توان آثار و بزرگی و عمق فاجعه را درک کرد، با این حال بزرگی این سیاهچاله را اینچنین می‌توان تبیین کرد که معامله یک شرک داخلی با مواردی که تحت عنوان لیست SDN در تحریم‌های جدید آمریکا آمده است سبب تحریم‌های جدید و جدیدتر خواهد شد یا به عبارتی با این شیوه هر تحریمی زاینده تحریم جدید خواهد بود، به نحوی که وقتی یک شرکت وارد تعامل با یکی از موارد نام برده شده در لیست SDN شود خود تحریم می‌شود و شرک دیگری که با این تحریم‌شده جدید هم وارد معامله شود، لذا تحریم می‌شود و این روند ادامه خواهد داشت. اگر قرار باشد این روش یعنی عدم اقدام موثر بازدارنده همچنان از سوی ایران ادامه داشته باشد، مسلام تحریم‌های جدید اضافه شده و از سوی آمریکایی‌ها سخت‌تر خواهد شد. جمهوری اسلامی ایران بالاخره باید دست به یک اقدام متقابل بزند. این در حالی است که مسؤولان دیپلماسی کشور می‌گویند حتی اگر آمریکا از برجام خارج شود ما خارج نمی‌شویم. خب!ا وقتنی آمریکایی‌ها ببینند هر کاری می‌کنند ما دستت به اقدامی نمی‌زنیم و بازدارندگی برای آنها ایجاد نخواهد شد، به روند خود ادامه می‌دهند، لذا ما باید دست به بازدارندگی بزنیم.
■ **لرزم ورود ایران به اقدام متقابل**
بازدارندگی هم در اینس حوزه این است که مسؤولان جمهوری اسلامی ایران و کمیسیون نظارت بر برجام تصمیم بگیرند اقدامی متقابل و مرحله به مرحله انجام دهند. این بدان معنا نیست که ما فوراً از برجام خارج شویم – هر چند از برجام هم چیزی باقی نمانده است! – ولی از این جهت که آثار و تبعات سیاسی و حقوقی در پی دارد اگر کاری نکنیم تحریم‌ها روز به روز بدتر خواهد شد.
صراحتاً می‌توان عنوان کرد تحریم‌ها از زمان

وطن امروز ■ شماره ۲۲۸۵

روزنه

دیگر چرا سیمان؟!

حسین قدبانی

۲۶ دی ۹۴ را خوب یادم هست؛ روزی که ناظر بر رخداد دیروز واقعا تلخش، تبتز یک «وطن‌امروز» شد این: «دفن هسته‌ای!» البته با این رویتیزتر درآواز ترس: «بزرگ‌ترین عملیات تخریب هسته‌ای دنیا در ایران و با تزریق سیمان به حفره‌های قلب رآکتور اراک تکمیل‌شده!» القصه‌ا من آن روز بیرون بودم و روزنامه را در کیوسک مطبوعات دیدم! نسخه‌ای خریدم و همین‌طور زل زدم به صفحه یک! در مترو، تاکسی و آن یکی دو تا ادراری که باید می‌رفتم! خوب یادم هست که مدام در این فکر بودم؛ «حالا چرا سیمان؟! و چرا بتن‌ریزی؟! آن هم اندازه یک کوه!» فوق فوق فووش بلنب می‌کردند دیگر! الحمدلله بازسان آژانس هم که مرتب می‌آیند و می‌روندا! القصه‌ا فکر می‌کردم تخریب بدین شکل و در این ابعاد و با این وضع، بیش از قلب رآکتور اراک، غیرت و غرور ملی هر ایرانی آزاد‌ای را نشانه رفت‌ه! استعاره از شهر تحقیری بزرگ است بر پیشانی نخبگان وطن! اینکه: «خوب تماشا کنیدا؛ زیادی بخواید در زمین‌های و علمی و عرصه‌ای پیشرفت کنید و زیادی بخواید خودکفا باشید، با همین نخاله‌های سیمان، دست‌ریختان را سیاه می‌کنیم؛ و نه فقط این، بلکه زیر خرواری از بتن، محصول همت‌تان را دفن می‌کنیم؛ الفاتحه‌ه! نا! هر چه فکر می‌کردم، برآوردم این بود که این یکی دیگر «بودار» است و هر گز نمی‌تواند در خلال یک مذاکره عادی و منطقی و حتی نسبتاً منطقی، حاصل آمده باشد! بله! آن هم با آن وضع تأسفانگیز و دردناک! فتأمل! آزاده فتأمل در نخبه ایرانی! راستش چند روزی است مدام در فکر آن روزم؛ روزی که قلب خود کفایی، متأثر از مشاهده آن حجم عظیم از سیمان، واقعا گرفت! کمک کنیم این قلب باز هم سالم بزند! که صلابته با شعار درست نمی‌شود! تدبیر کاش کارنامه این دولت بود…

ادامه از صفحه اول

ادامه از صفحه اول

ادامه از صفحه اول

شروع برجام بدتر شده و هر روز تحریم‌های جدیدی اضافه شده تا جایی که ایرانی‌ها برای سفر به ایالات متحده آمریکا با مشکل مواجه می‌شوند و هر تاجر یا ایرانی‌ای از آمریکا که به ایران سفر کند، دیگر به آمریکا راهش نمی‌دهند و این در حالی است که هبات‌های تجاری و علمی که بخواهد وارد تعامل با ایران شوند باید به ایران سفر کنند و این با اصل برجام مغایر است.

در نتیجه هر چه ما کوتاه بیاییم و به روی خودمان نیایوریم، بازدارندگی ایجاد نخواهد کرد، لذا باید از جایی شروع کنیم و آن شروع هم نیازی نیست که صفر تا صدی باشد که بگوییم «همه آن را می‌پذیرم یا هیچ!» بلکه ما باید مرحله به مرحله در مقابل اقدامات آمریکا اقدام متقابل انجام دهیم. در نهایت هم اگر به این نتیجه رسیدیم که از برجام خارج شویم هم افکار عمومی در دنیا و هم راهکارهای حقوقی آن این شرایط را برای ما ایجاد کند و ما بتوانیم این مسیر را دنبال کنیم، اما این نکته حائز اهمیت است که ایران امروز با ایران سال ۵۷ به لحاظ استحکام داخلی بسیار متفاوت است؛ زمانی که غرب در سال ۵۷ ایران را تحریم کرد، ما حتی در اولیات زندگی‌مان ماندیم. کوپنی شدن اقلام مختلف نتیجه همین تحریم‌ها بود. اکنون ما از آن مراحل عبور کردیم و بر اساس اعلام‌بانک جهانی هفدهمین قدرت اقتصادی جهان و حتی یک رده از ترکیه هم جلوتر هستیم، لذا جمهوری اسلامی ایران دیگر آن کشور ۳۰- تحریم پیش نیست که نتواند از پس خود بربیاید. هر چند این تحریم‌ها اثرگذار خواهد بود، همانطور که در این ۴-۳ ساله هم اثر داشته ولی اینطور نبوده که ما دچار قطعی شده یا زمینگیر شویم، لذا من فکر نمی‌کنم تحریم‌هایی که از آن به سیاهچاله تعبیر می‌کنند هم تاثیر خیلی تکان‌دهنده‌ای بر اقتصاد و تجارت ما داشته باشد، اگر چه باید گفت «مرگ یک بار و شیون یک بار!» اگر ما در مسائل منطقه‌ای هم می‌خواستیم براساس رویکرد و سیاست غربی‌ها پیش برویم که اکنون داشس در عراق و سوریه جولان می‌داد؛ چنانکه در افغانستان ما همان رویکرد همکاری با ناتو را در پیش گرفتیم و می‌بینیم که افغانستان امروز بدون هم درگیر بحران است اما در عراق و سوریه مسیر خود را دنبال کردیم و سریع هم به نتیجه رسیدیم. در مسائل سیاست خارجی و اقتصادی هم اگر ما سیاست مستقلی در پیش گرفته و چشم امید به اروپا و آمریکا نداشته باشیم؛ چنانکه زمینه آن هم اکنون وجود دارد و تعاملات جدیدی با کشور‌های همسایه خواهند ماند، روسیه داشته باشیم، موفق خواهیم شد.

* دکتری علوم سیاسی و استاد دانشگاه شهید بهشتی